

Tillaga borgarfulltrúa Samfylkingarinnar, Viðreisnar, Pírata og Vinstri grænna um deilissamgöngur

1. Reykjavíkurborg skorar á ráðherra að fella burt takmarkanir á hámarksfjölda umhverfisvænna leigubíla á höfuðborgarsvæðinu.
2. Reykjavíkurborg lýsir því yfir að þeir aðilar sem hyggjast bjóða upp á leigu á reiðhjólum og léttum rafknúnum farartækjum séu velkomnir til Reykjavíkur. Umhverfis- og skipulagssviði er falið að gera fylgjast með þróun mála og gera, eftir þörfum, tillögur að reglum fyrir slíka starfsemi til að tryggja gæði og stýringu.
3. Unnið skuli að því á vettvangi skipulags- og samgönguráðs að uppfæra reglur um bílastæðafriðindi visthæfra deilibíla til að styðja við notkun þeirra.

Greinargerð

Markmið tillögunnar er að ýta undir ýmsa fjölbreytta ferðamáta, sem allir eiga það sameiginlegt að vera einstaklingmiðaðir en um leið auðvelda fólki að komast leiðar sinnar öðruvísi en á eigin bíl. Mikil þróun er framundan í deilissamgöngum og þykir eðlilegt að borgin sé opin fyrir ýmsum valkostum þegar kemur að því að finna leiðir til að draga úr umferð einkabíla.

Lagðar eru til eftirfarandi aðgerðir:

1. Afnáam á hámarkfjölda umhverfisvænna leigubíla.

Lagt er til að borgin móti sér þá stefnu að þak á hámarksfjölda leigubifreiða á höfuðborgarsvæðinu, sem í dag er 580, verði afnumið þegar kemur að umhverfisvænum bifreiðum, þ.e.a.s. bifreiðum sem ekki notast við jarðefnaeldsneyti.

Vert er að nefna að árið 2017 gaf Eftirlitsstofnun EFTA út álit um að norskar reglur um leigubíla, sem eru áþekkar hinum íslensku, fælu í sér brot á reglum um innri markað. Fundið var að fjöldatakmörkunum, ógagnsærri úthlutun nýrra leyfa og kröfunni um aðild að leigubílastöð. (Sjá: <http://www.eftasurv.int/media/esa-docs/physical/791247.pdf>)

Hér er því lagt til að horfið verði frá þeim aðgangshindrunum sem í núverandi kerfi felast. Um leið er hvatt til að tækifærið sé nýtt til að hvetja til orkuskipta leigubílaflotans þannig að hámarkið gildi ekki fyrir rafmagnsbifreiðar.

2. Stefna um hjólaleigur og leigur á minni rafknúnum farartækjum

Mikil gróska er í mörgum borgum heims í málaflokki léttra rafvæðra samgöngutækja eða svokölluðum “micro-mobility” lausnum. Þar er um að ræða skammtímaleigur á reiðhjólum eða minni, oftast rafknúnum, farartækjum, á borð við rafhjól, skutlur og jafnvel minni bifreiðar. Þessar lausnir geta ýmist verið tengdar tilteknum stöðvum, það er að segja að skila þurfi farartækinu á tiltekinn stað eða „stöðvarlausar“ þannig að notendur leggi farartækjunum einfaldlega á leiðarenda.

Hvor leið fyrir sig hefur sína kosti og galla. Stöðvarlausnir kalla á fjárfestingar og að það að almennarýminu sé úthlutað til ákveðinna aðila. Stöðvarlausar lausnir geta verið sveigjanlegri, ákveðin hættu er á að gangstéttir og önnur almenningsrými fyllist af illa frágengnum

farartækjum. Hér gæti því verið nauðsynlegt að setja reglur um slíka starfsemi. Þar mætti til dæmis ávarpa eftirtalin atriði:

- Hvar og hvernig megi leggja farartækjunum.
- Tengiliði innan hvers fyrirtækis sem borgin eða almenningur eigi að hafa samband við ef farartæki veldur truflun.
- Eðlilegan viðbragðstíma vegna ábendinga.
- Hugsanlegt gjald fyrir hvert farartæki.

Lagt er til að Reykjavíkurborg styðji og vinni með fyrirtækjum og frumkvöðlum sem hafa áhuga á að koma slíkri þjónustu á fót. Það er mikilvægt fyrir höfuðborg landsins að ná að byggja upp sjálfbært samgöngukerfi og í slíku kerfi gegna deilipjónustur og rafvædd samgöngutæki lykilhlutverki. Lögð er áhersla á að í öllum þessum lausnum verði hugað að notendamiðaðri hönnun og samræmingu í gjaldtöku, notandanum til þæginda.

3. Fjölgun visthæfra deilibíla

Þegar er starfandi a.m.k. eitt fyrirtæki sem býður upp á deilibílaþjónustu, þar sem fólk getur leigt bíl til skemmri tíma og ekið sjálft. Þó er ljóst að talsvert betur þurfi að gera til að aðgangur að slíkri þjónustu hafi sannarlega áhrif á fjölda einkabíla. Að auki ætti að gera meira til að hvetja til þess að deilibílar gangi ekki fyrir jarðefnaeldsneyti.

Ein leiðin gæti verið að veita visthæfum deilibílum meiri bílastæðafríðindi, í skammtíma- og/eða langtímastæði. Þess ber að geta að þegar eru í gildi reglur um að rafbílar, tengitvinnbílar og bílar sem ganga fyrir vetni eða metani fá að leggja frítt í allt að 90 mínútur. Hins vegar má vera ljóst að eftir því sem rafbílum fjölga mun þurfa að takmarka umrædd fríðindi frekar. Hins vegar væri hægt hugsa sé að fríðindi giltu áfram um visthæfa *deilibíla* til að stuðla að frekari notkun þeirra. Verklagsreglur Reykjavíkurborgar vegna stæða undir deilibíla í borgarlandi má finna hér: <https://reykjavik.is/deilibilar-i-borgarlandi>